

Jaarverslag Natuureducatie 2023 Scholenwerkgroep IVN Voerendaal.

Het betreft natuureducatie activiteiten van de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024.
Voerendaal, 12 januari 2024.

Historie.

De Scholenwerkgroep organiseert vanaf 2001 voor de 4 basisscholen 4x per jaar een activiteit in de natuur gericht op leerlingen van de groepen 5/6.

Deze kinderen kunnen goed lezen en schrijven, zijn nieuwsgierig en staan open voor nieuwe informatie. De activiteiten zijn gericht op "hart, hoofd en handen" om zo een blijvende herinnering aan de natuur te bewerkstelligen.

Daarnaast wordt ook met groep 7/8 van de basisschool Ransdaal gesnoeid.

Vanaf 2022 worden op individuele basis workshops gegeven voor groepjes van circa 10-12 leerlingen met gemengde groepsniveaus (6/7/

SNOEIEN februari en maart 2023.

Vooraf wordt uitleg gegeven over het nut van snoeien in het bos, namelijk het bevorderen van verschillende kruidlagen die nodig zijn voor een gezond en levendig bos.

Dit zijn de strooisellaag op de bodem, de moslaag, de kruidlaag, de struiklaag en de boomlaag. In elke laag leven verschillende dieren. Het snoeimateriaal wordt gebruikt om rillen in het bos te maken. Deze rillen zijn een goede schuil- en woonplaats voor vogels, knaagdieren en insecten.

Altijd gaat een instructie over het thema veiligheid en techniek vooraf bij het snoeien.

Maandag 6 februari 2023 in Ubachsberg.

Met hulp van de leerkracht, ouders en natuurouders IVN heeft groep 5 stevig gesnoeid.

Vele struiken en een enkele boom die rondom het parkeerterrein van Gen Anker (voetbalveld) stonden zijn verwijderd. Stapels snoeiafval zijn verwerkt door de gemeente. Rillen zijn niet mogelijk op de schuine groenstrook.

Totaal 32 deelnemers.

Dinsdag 7 februari 2023 in Klimmen.

Groep 6 heeft in het bos achter het voetbalterrein van VV Hellas vele bomen gesnoeid en 2 rillen gemaakt. Ouders, natuurouders IVN en de leerkracht begeleidden de activiteiten.

Een leerling kreeg het te koud en is naar school terug gebracht.

Totaal 39 deelnemers.

Woensdag 8 februari 2023 Ransdaal

In de holle weg/ oude Akerweg heeft groep 5/6. Met hulp van een touw is het snoeiafval door de kinderen naar boven gesleept. Dit leverde een extra spanning en sensatie op. Ook hier weer een samenwerking van leerkracht, ouders en natuurouders IVN.

Totaal 28 deelnemers.

Donderdag 9 en 10 februari 2023 in Voerendaal (Cortemich)

Met de 2 groepen 6 zijn in het bos bij kasteel Cortenbach flink veel bomen gesnoeid mede met hulp van de ouders ter hoogte van de 1e vlonder en langs het pad bij de hoeve.

Gelukkig op beide dagen flinke hulp van ouders ter ondersteuning want het bos bevat grillige houtgroei. Meerdere hoge rillen zijn opgebouwd.

Totaal resp. 32 en 36 deelnemers.

Snoeien in het Cortenbacherbos

Foto: Tiny Moonen.

Woensdag 1 maart is wederom in **Ransdaal** gesnoeid door groep 7/8 in de zelfde holle weg/ oude Akerweg. Door het abseilen werd dit een spannende sessie en dit stimuleerde het snoei-tempo.

Totaal 38 deelnemers.

Diverse workshops in Ransdaal. Met de binoculaire en de microscoop die verbonden is met het vergrootte beeldscherm kregen de kinderen verrassende beelden te zien van vele insecten.

Totaal 46 deelnemers.

CAROUSSEL mei 2023.

De onderwerpen van Carrousel zijn; bodemdieren, vlinderroute, het weer en waterdiertjes. Telkens is Carrousel toegepast in de directe omgeving van de school. De leerlingen zijn altijd enthousiast over de water- en bodemdieren.

Voor de bodemdieren is dit jaar voor de kinderen het scoreformulier van bodemdierendagen.nl gebruikt.

Voor de natuurouders is een informatieblad opgesteld en nieuw materiaal met o.a. een bondig boekje van 'bodemdierendag' en de zoekbladen op A3 formaat

Voor de vlinderroute zijn via de Vlinderstichting rupsen en poppen besteld van het groot koolwitje. Bij de afronding hebben we 4x een vlinder laten uitvliegen. Voor de leerlingen van Ubachsberg bestond de mogelijkheid om de resterende rupsen mee te nemen in de klas. Deze hebben zich verpopt en de leerlingen hebben de vlinders laten uitvliegen.

Dinsdag 9 mei 2023 in Klimmen bij 2e waterpoel Dolbergweide

Het weer in de ochtend is ons gunstig gezind. Wel veel wind en dat was gunstig voor het bepalen van de windrichting.

Totaal 35 deelnemers.

Woensdag 10 mei 2023 in Ransdaal.

Vanwege het slechte weer is uitgeweken naar het IVN Home en de ruimte onder de overkapping. Het gebruik van microscopen voor de bodem- en waterdieren fascineert de leerlingen. De leerkracht was blij met deze flexibele oplossing omdat de dag ervoor de kinderen doorweek waren tijdens een schoolreisje.

Totaal 25 deelnemers.

Waterdieren vangen in de Honger -en Cortenbacherbeek

Foto: Tiny Moonen.

Donder- en vrijdag 11 en 12 mei in Voerendaal (Cortemich).

Door de vele natte dagen waren de paden glad en glibberig. Vooral bij de vijver was het een modderpoel. Het mocht de pret niet drukken voor de leerlingen. Het aantal slakken was groot. Gelukkig waren een aantal extra natuurouders (resp. 3/4) via de school aanwezig.

Totaal resp. 34 en 36 deelnemers.

Maandag 15 mei in Ubachsberg.

De locatie bij de 2e poel van de Kersboomkensweg is niet ideaal en wat krap van opzet. Van het aanbod om in een van de moestuinen aldaar Carrousel toe te passen is afgezien vanwege een te beperkte omvang met de aanplant van moestuingroenten en bloemen. De grote bak met waterdieren van de Cortenbacher vijver zijn aangevuld met waterdieren van de 1e poel van de Kersboomkensweg. Totaal 29 deelnemers.

Modderdans in Cortenbacherbos.
Foto: Annemie Dormans

TRIVIANT juli 2023

De 4e activiteit van het schooljaar richt zich op een speelse wijze in een spel met vele natuuronderwerpen. De speelplaats en omgeving wordt hier meestal voor gebruikt.

De 5 opdrachten hierbij zijn; Wat ruik ik?, Wat voel ik?, Vlinderkubus, Hommeldolhof en het Kersenpitspuugspel.

In groepjes doorlopen de kinderen het spel met de 5 opdrachten en de tussendoor natuurvragen met meerkeuze antwoorden.

Het kersenpitspuugspel is aangevuld met informatie over hoe vruchten ontstaan na de bloeifase en de bevruchting van ondermeer de appel en kers.

Maandag 3 juli 2023 in Ubachsberg.

Het weer was gunstig voor groep 5 en het spel kon binnen de tijd afgerond worden. Een meisje wist de kersenpit meer dan 5 meter ver weg te spuwen!

Totaal 29 deelnemers.

Dinsdag 4 juli 2023 in Klimmen.

Groep 6 was enthousiast. Jammergenoeg was de tijd voor het spel beperkt door de pauzetijden van de school. Voor volgend schooljaar eerder starten met voorbereiden of uitwijken naar andere speelplaats locatie. Mogelijk biedt de nieuwbouw meer groene buitenruimtes voor de leerlingen.

Totaal 36 deelnemers.

Woensdag 5 juli 2023 in Ransdaal.

Voor groep 5/6 is vanwege het slechte weer uitgeweken naar het IVN Home en de buitenruimte daarvoor. Het programma kon met enige aanpassing volledig uitgevoerd worden.

Totaal 26 deelnemers.

Donderdag 6 juli 2023 in Voerendaal (Cortemich)

Het Triviantspel is in de ochtend 2x gespeeld door twee groepen niveau 6 aan de voorzijde van de school om de pauzetijden van de andere leerlingen niet te verstoren. Dit was een verbetering ten opzichte van vorig jaar.

Totaal resp. 32 en 31 deelnemers.

Triviantspel Cortemichschool.

Foto: Tiny Moonen

Een nieuwe schooljaar 2023-2024.

Het aantal schoolklassen is uitgebreid van 6 naar 7 omdat Cortemich een 3e groep 6 erbij heeft gekregen.

Herfstwandeling oktober en november 2023.

Een korte wandeling direct vanaf de school met herfst- en historische onderwerpen. Onderwerpen zoals; de seizoenscyclus, de rustperiode in de winter voor de bomen, waarom de bladeren verkleuren, de das sporen, de paddenstoelen, herfstmaterialen verzamelen, afval opruimen, reuzenpaardenstaart, mergel en Kunradersteen, waarom zijn er kastelen en nog veel meer. De wandeling wordt rechtsom met 2 groepen en linksom met 2 groepen gelopen.

Woens- donder- en vrijdag 25, 26 en 31 oktober 2023 in Voerendaal (Cortemich).

Het weer werkte op de ene dag iets meer mee dan op de andere. Via bijvoorbeeld het Cortenbacher bos met o.a. de reuzenpaardenstaart, langs het spoor met de dassenburcht en het bos van landgoed Puth kwamen de vele onderwerpen aanbod. De verrassende kreten over hoe bijzonder een paddenstoel is en het verhaal over de kaarttekening in opdracht van Napoleon boeiden de kinderen. Kliederen met modderdansen is ook fijn. Jammergenoeg slechts 1x een ouder van een leerling mee en gelukkig 2x een stagiaire ter begeleiding.

Bijzonder was dat op een wandeling zowel de bewaking van het grondwaterpeil uitgelegd kon worden aan de kinderen als het beheer van de beken met snoeien voor een goede doorgang van het water. De moestuin eigenaren leggen de kinderen graag uit wat er nog in de moestuin te vinden is.

Totaal resp. 29, 30 en 34 deelnemers.

Tekenen bij kasteel Cortenbach.

Foto: Lucien Smets.

Najaar 2024, Klimmen.

Diverse workshop met de binoculair en uitvergroting van insecten.

Totaal 41 deelnemers.

Maandag 30 oktober 2023 in Ubachsberg.

De “groen” voorziening rondom de school is beperkt maar gelukkig voldoende om de herfstonderwerpen te bespreken. Voldoende blad- en herfstmaterialen, een moestuin, fossiele restanten in Kunradersteen, de dassporen, de Kunderberg met de vroegmeesterpad, bloeiende bermen en paddenstoelen. Extra begeleiding met 2 ouders. Totaal 31 deelnemers.

Woensdag 1 november in Ransdaal.

De wandeling in Ransdaal is met alle groepen in een richting gelopen en gelet op het aantal kinderen is dat goed te doen. Extra begeleiding met 2 ouders. Aandacht voor de waterloop en de rol van waterbeheer door het waterschap. Lezen van het landschap met zicht op graften. Wat leeft er op dood hout en de das. Totaal 27 deelnemers.

Donderdag 2 november 2023 in Klimmen.

Jammergenoeg kon de herfstwandeling vanwege een hevige wind en een weeralarm niet doorgaan. Het alternatief met “Uilenbraakballen pluizen “ is ingezet. De leerkracht nam het 1e uurtje voor het bijspijkeren van het “rekenen”.

Daarna was IVN welkom in de klas.

Eerst is getoond via een filmpje op het DiGi-bord wat de bedoeling is met het pluizen en wat een uilenbraakbal precies is. Het woongebied en voedingspatroon van de 3 uilen (ransuil, kerkuil en bosuil) is toegelicht met fraaie beelden.

De materialen zijn uitgebreid met pluizenmatten, pincetten, tandenborstels zodat de leerlingen op kaarten met dubbelzijdige plakband een mooie compositie kunnen maken. Totaal 34 deelnemers.

Foto: Rob van 't Hoofd

Tot slot.

De Scholenwerkgroep is ooit opgestart door Wiel Curfs in 1996. Een paar jaar later heeft hij Annemie Dormans gevraagd en Ria Senden in 2001 om mee te doen met de school-activiteiten. Jarenlang vormden zij een goed team voor de natuureducatie van de 4 basisscholen in Voerendaal

In 2022 gaf Ria aan het rustiger aan te willen doen en heeft haar taak overgedragen aan Margriet. In de zomer hebben we Ria bedankt met een fraaie bos bloemen.

Tijdens een Natuurouder bijeenkomst op 30 november 2023 hebben stilgestaan bij de vele jaren dat Ria zo trouw en gedegen de Scholenwerkgroep mede heeft vorm gegeven. Veel dank Ria!

Gelukkig blijft Ria bij ons als Natuurouder!

Eind 2023 gaf Jeu Brouns aan te stoppen met zijn bijdrage als Natuurouder. Heel begrijpelijk en tevens spijtig. In 2024 gaan we uitzoeken hoe we het team IVN Natuurouders kunnen versterken.

Margriet Bijvoet, namens de Scholenwerkgroep.